

بسمه تعالی

جلسه اول

تدبر در دعا استاد غفرانی

رمضان ماه انزال قرآن صامت است .

تمام کتب اسمانی در قرآن نازل شده اند .

بارش قرآن صامت = آیه

رویش قرآن صاعد = دعا

خدا بارش را فراهم کرده تا رویش رخ دهد

سوال :

فرق دعا با ادعا؟؟؟

ادعا حتما برای گذشته است .

ثروت گذشته نگران اهل تفاخر است .

دعا سرمایه آینده نگران امیدوار است .

قرآن بارش برای رویش است .

انزال حتما بارش است برای رویش .

دعا امید به آینده روشن و زیباست .

دعا اسمانی شدن و موحد شدن نگاه انسان ، و دل کندن از وضع موجود و فرار از عادت‌ها و ظلمت‌ها و امید به رشد و تحول و رسیدن به وضع مطلوب و شوق به زندگی و تکامل و تعالی و زیبایی است :

نامه ۳۱ نهج البلاغه در وصیت نامه شان

(به تو اجازه داده دعا کنی و اجابت آن را ضمانت نموده است ؛ و تو را تشویق کرده که از او بخواهی تا به تو عطا کند {به عنوان امانت به تو بدهد} و از او رحمتش را بطلبی تا به تو فرصت دهد پس هرگاه او را صدا بزنی

صدایت را بشنود ؛ و وقتی با او نجوا میکنی راز تو را بداند ؛ پس نیازت را نزد او می بری و راز دلت را با او درمیان می گذاری ؛ از ناراحتی ها به او شکوه می بری و چاره گرفتاریهایت را از او می خواهی ؛ بر امورت از او یاری می طلبی و از خزائن رحمتش چیزی را طلب می کنی که غیر او نمی تواند آن را ببخشد (

سوال :

چه چیز هایی را طلب کنیم ؟؟؟؟

زیاده الاعمار (فرصت) و صحه الابدان (ظرفیت) و سعه الارزاق (وسعت)

مثل : زیادی عمرها و سلامت بدنها و گشایش روزی ها

پس خداوند کلیدهای خزائن خود را در اختیار تو گذاشته به دلیل این که ، به تو اجازه درخواست از خودش را داده ، پس هرگاه بخواهی درهای نعمت را به وسیله ی دعا باز کنی و باران رحمتش را بخواهی .

سوال :

شرط اجابت ؟؟

وقتی از بالای وانت هندوانه را پرت میکنند پایین اگر گیرنده حواسش پرت باشه هندوانه می افتد میشکند ما هم اگر غافل باشیم وقتی رحمت و نعمتی به ما می دهند خودمان گیج و مغرور می شویم و به مقایسه و تفاخر می افتیم و اسیب می بینیم و آن نعمت را تباه می کنیم

لذا فرموده اند : العطیات ، بالقابلیات

اگر قابلیت نباشد ، رحمت ، زحمت می شود .

آنکه گرسنه و تشنه نیست ، گواراترین شربت و لذیذ ترین غذا را هم رد می کند پس همانطور انسان مضطر هم تا با دعا اضطرار خودش را بیان نکند به اجابت نمی رسد

انسان مضطر هم با دعا به اجابت می رسد .

لذا فرموده اند : من اعطی الدعا اعطی الاجابه (امام صادق علیه السلام)

سوال :

مهم ترین اهداف دعا ؟؟؟؟

شناخت

- ۱- جمال و الطاف خالقم را بشناسم
- ۲- غفلت خودم را بشناسم
- ۳- اشتباهات و تخلفاتم چی بوده ؟
- ۴- موانع کمال من چی هست ؟
- ۵- وسائل نجات من چی هست ؟

یا :

- ۱- توجه به اراده و مشیت خالق (اسما و صفات و سنت های الهی و لزوم حمد و تسبیح)
- ۲- توجه به موقعیت انسان
- ۳- اعتراف به ضعف های خودم (غفلت ، جهالت ، خطیئات ، سیئات ، ذنوب ، جرم ،)
- ۴- توجه به اسباب نجات و هدایت (اطاعت از خاندان نبوت ، قرآن ، تبری تولی ، دعا ، توبه و....)
- ۵- مرور و نفی باورهای غلط (نفی جبر وراثت و محیط و ظلم دیگران ، نفی تفویض
- ۶- استغفار برای والدین و ذریه و ... خلق
- ۷- مرور مسئولیت ها و تکالیف خود

یا :

- ۱- توجه به وضع موجود
- ۲- توجه به وضع مطلوب
- ۳- توجه به وضع نامطلوب

سوال :

محتویات دعاها؟؟؟

- ۱- خدا باوری ۲- خودشناسی ۳- اصول زندگی ۴- شرائط بندگی (طهارت) ۵- وضع مطلوب و نامطلوب

سوال :

به نظر شما چرا در دعا‌های معتبر و مشهور هیچ شکایتی از رفتار : والدین همسر فرزند بستگان و همسایگان و دیگران مطرح نشده است ؟؟؟

تدبر در دعای ابوحمزه ثمالی

إِلَهِی لَا تُؤَدِّبْنِ بِعُقُوبَتِكَ وَلَا تَمَكِّرْ بِي فِی

جمله اول :

خدایا ادب نکن مرا با عقوبت با کفرت

درس اول : عالم محضر خداست و انسان مخلوق اوست پس باید مودب و قانونمند باشد

اداب را رعایت کنیم آداب هر چیزی را

سوال :

چرا عقوبت ؟؟؟؟

غیر از جن انسان تنها مخلوقی است که در حال آزمایش بندگی یا بردگی است .
و لذا هر گفتار و رفتار او قطعا محاسبه و مجازات دارد .

سوره مبارکه اسراء آیه ۳۶

وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَٰئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولٌ وَلَا (۳۶)

و از چیزی که به آن علم نداری [بلکه برگرفته از شنیده‌ها، ساده‌نگری‌ها، خیالات و اوهام است] پیروی مکن؛ زیرا

گوش و چشم و دل [که ابزار علم و شناخت واقعی‌اند] موردِ بازخواست اند. (۳۶)

(۵۰/ ق / ۱۸)

مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ (۱۸)

هیچ سخنی را به زبان نمی‌گوید جز اینکه نزد آن [برای نوشتن و حفظش] نگهبانی آماده است؛ (۱۸)

زلزال آیات ۷و۸

يَوْمَئِذٍ يَصُدُّ النَّاسُ أَلْفَتَاتًا لِّيُرَوَّا أَعْمَالَهُمْ (۶)

فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ (۷)

وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ (۸)

آن روز مردم [پس از پایان حساب] به صورت گروه‌های پراکنده [به سوی منزل‌های ابدی خود بهشت یا دوزخ]
باز می‌گردند، تا اعمالشان را [به صورت تجسم یافته] به آنان نشان دهند. (۶)

پس هرکس هم‌وزن ذره‌ای نیکی کند، آن نیکی را ببیند. (۷)

و هرکس هم‌وزن ذره‌ای بدی کند، آن بدی را ببیند. (۸)

انبیاء ۴۷

و نَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَمَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا ۚ وَإِنْ كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا وَ كَفَىٰ بِنَا حَاسِبِينَ (۴۷)

و ترازوهای عدالت را در روز قیامت می‌نهمیم و به هیچ کس هیچ ستمی نمی‌شود؛ و اگر [عمل خوب یا بد] هم وزن
دانه خردلی باشد آن را [برای وزن کردن] می‌آوریم، و کافی است که ما حسابگر باشیم. (۴۷)

جمله دوم

وَلَا تَمْكُرْ بِى فِى حِيلَتِكَ

و خدایا با نقشه ات با من نیرنگ مکن

خدعه : گفتار فریبنده

مکر : نیرنگ رفتاری

حيله : ابزار فنی و نقشه ی هنری است.

(خدعه خصلت منافقین است و خداوند منزله از آن است .)

درس دوم :

برای اثبات بی تعلقی و خداجوئی ، انسان باید هر لحظه با افراد اشیاء ، حوادث ، آزمایش شود .

سوال :

مکر و حيله و آزمون الهی چگونه است ؟؟؟؟

یونس آیه ۲۴

إِنَّمَا مَثَلُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَاءٍ أُنْزِلَتْهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ مِمَّا يَأْكُلُ النَّاسُ وَ الْأَنْعَامُ حَتَّى إِذَا أَخَذَتِ الْأَرْضُ زُخْرُفَهَا

وَ أَزْيَنْتْ وَ ظَنَّ أَهْلُهَا أَنَّهُمْ قَدِرُونَ عَلَيْهِ ۚ أُنْهَاهَا أَمْرًا لَّيْلًا أَوْ نَهَارًا فَجَعَلْنَاهَا حَصِيدًا كَأَن لَّمْ تَغْنَبِ بِالْأَمْسِ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ

الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ (۲۴)

در حقیقت، داستان زندگی دنیا [در به سرعت از دست رفتنش] مانند آبی است که از آسمان نازل کردیم، پس

گیاهان و رویدنی های زمین از آنچه مردم و چهارپایان از آن می خورند، با آن آب در آمیخت [و رشد و نمو یافت]

تا آن گاه که زمین [سرسبزی و نهایت زیبایی و] زینتش را [از آن همه رویدنی های رنگارنگ هم چون عروس] بر

خود گرفت، و اهل آن گمان کردند که قدرت [هر نوع بهره برداری را] از آن [چهره زیبا و آراسته] دارند، [که

ناگهان] فرمان ما در شبی یا روزی [به صورت سرمایی سخت یا صاعقه ای آتش زا یا توفانی بنیان کن] به زمین

رسید، پس همه گیاهان را به صورت گیاهان خشک درو شده درآوردیم که گویی دیروز [چنین زراعتی] وجود

نداشته. این گونه نشانه ها [ای قدرت خود] را برای گروهی که می اندیشند، بیان می کنیم. (۲۴)

آیات ۵ و ۶ و ۷ و ۸ سوره مبارکه یونس

هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسُ ضِيَاءً وَ الْقَمَرَ نُورًا وَ قَدَرَهُ مَنَازِلَ لِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِينَ وَ الْحِسَابَ مَا خَلَقَ اللَّهُ ذَٰلِكَ إِلَّا بِالْحَقِّ يُفَصِّلُ

الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ(۵)

إِنَّ فِي اخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَ النَّهَارِ وَ مَا خَلَقَ اللَّهُ فِي السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَّقُونَ(۶)

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُرْجُونَ لِقَاءَنَا وَ رَضُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَ اطْمَأَنُّوا بِهَا وَ الَّذِينَ هُمْ عَنْ آيَاتِنَا غَافِلُونَ(۷)

أُولَٰئِكَ مَاؤُهُمُ النَّارُ مِمَّا كَانُوا يَكْسِبُونَ(۸)

اوست که خورشید را فروزان و ماه را تابان قرار داد، و برای ماه منازلی [چون هلال، تربیع، بدر و محاق] مقدر

ساخت تا شمار سال و حساب [ماه، هفته، اوقات امور زندگی و تنظیم برنامه‌های معیشت] را بدانید. خدا آنها را جز

به درستی و راستی نیافریده؛ او نشانه‌ها را برای گروهی که دانایند [بدون هر گونه ابهام] بیان می‌کند. (۵)

به یقین در رفت و آمد شب و روز و آنچه را خدا در آسمان‌ها و زمین پدید آورد، برای گروهی که همواره تقوا

پیشه‌اند، نشانه‌هایی [بر توحید، ربوبیت و قدرت خدا] ست. (۶)

مسلماً کسانی که دیدار [قیامت] ما [و محاسبه شدن اعمالشان] را امید ندارند و به زندگی دنیا خشنود شده‌اند و

به آن آرام یافته‌اند و آنانکه از آیات ما بی‌خبرند. (۷)

آنانند که به کیفر گناهانی که همواره مرتکب می‌شدند، جایگاهشان آتش است. (۸)

مردم به جای عاشق و طالب بودن "کاسب" شدند .

(۵۴ / آل عمران)

وَ مَكْرُوا وَ مَكَرَ اللَّهُ وَ اللَّهُ خَيْرُ الْمَكْرِينَ(۵۴)

و [کافران از بنی اسرائیل درباره عیسی و آیینش] نیرنگ زدند، و خدا هم جزای نیرنگشان را داد؛ و خدا بهترین جزا
دهنده نیرنگ‌زندگان است. (۵۴)

ماکر: یعنی کسی که (خدا) مدیر بهترین جلوه‌های ویژه زندگی است .
مِنْ أَيْنَ لِيَ الْخَيْرِ يَا رَبِّ وَلَا يَوْجَدُ إِلَّا مِنْ عِنْدِكَ وَمِنْ أَيْنَ لِيَ النَّجَاةِ وَلَا تُسْتَطَاعُ إِلَّا بِكَ
خدایا: خیر از کجا برایم رسد ؟ در حالیکه جز نزد تو پیدا نمی‌شود و از کجا برایم نجات است

درس سوم

قطعا هر انسانی توحید افعالی را می‌فهمد و فاعل واحد را با عقل خودش می‌فهمد . ما در دنیا عامل مستقیم
فاعل نیستیم . واسطه ایم. همه فعلها فقط فاعلش خداست
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ أَحْسَنَ اسْتَعْنَى عَنْ عَوْنِكَ وَرَحْمَتِكَ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ أَجْتَرَّ عَلَيْكَ وَلَمْ يَرْضِكَ خَرَجَ عَنْ قُدْرَتِكَ يَا رَبِّ يَا
رَبِّ يَا رَبِّ

درس چهارم :

همه ی مردم چه خوب چه بد محتاج و تحت ربوبیت خدایند .
[بِكَ] عَرَفْتُكَ وَأَنْتَ دَلَلْتَنِي عَلَيْكَ وَدَعَوْتَنِي إِلَيْكَ وَلَوْلَا أَنْتَ لَمْ أَدْرِ مَا أَنْتَ

درس پنجم :

هر شناخت و هدایتی و ابزار و عوامل آن ، فقط از جانب خداست .

سوره مبارکه طه آیه ۴۹ و ۵۰

قَالَ فَمَنْ رَّبُّكُمْ يَا مُوسَى (۴۹)

قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَى (۵۰)

فرعون گفت: ای موسی! پروردگار شما دو نفر کیست؟ (۴۹)

گفت: پروردگار ما کسی است که به هر موجودی، آفرینش [ویژه] او را [آن گونه که سزاوارش بود] به وی عطا کرده، سپس هدایت نمود. (۵۰)

سوره مبارکه بقره آیه ۳۱ و آیه ۳۷

وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلَائِكَةِ فَقَالَ أَنْبِئُونِي بِأَسْمَاءِ هَؤُلَاءِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ (۳۱)

و خدا همه نام‌ها [ای موجودات] را به آدم آموخت؛ سپس [هویت و حقایق ذات موجودات را] به فرشتگان ارائه کرد و گفت: مرا از نام‌های ایشان خبر دهید، اگر [در ادعای سزاوار بودنشان به جانشینی] راستگویید. (۳۱)

فَتَلَقَّى آدَمُ مِنْ رَبِّهِ كُلَّ مِمَّا تَقَاتَبَ عَلَيْهِ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ (۳۷)

پس آدم کلماتی را [مانند کلمه استغفار و توسل به اهل بیت علیهم السلام که مایه توبه و بازگشت بود] از سوی پروردگارش دریافت کرد و [پروردگار] توبه‌اش را پذیرفت؛ زیرا او بسیار توبه‌پذیر و مهربان است. (۳۷)

علق آیه ۵

عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ (۵)

[او] به انسان آنچه را نمی‌دانست تعلیم داد. (۵)

سوره مبارکه قصص آیات ۷۶ و ۷۷ و ۷۸

* إِنَّ قُرُونًا كَانَتْ مِنْ قَوْمِ مُوسَى فَبَعَثْنَا عَلَيْهِمْ وَعَائِينَاهُ مِنَ الْكُنُوزِ مَا إِنَّ مَفَاتِحَ هُ لَتَنُوءَ بِالْعُصْبَةِ أُولَى الْقُوَّةِ إِذْ قَالَ لَهُ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَفْخِرُ إِلَّا بِالْفُرَجَيْنِ (۷۶)

وَاتَّبِعْ فِيمَا أَتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَ لَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَ أَحْسِنْ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ وَ لَا تَبْغِ الْفَسَادَ فِي الْأَرْضِ

إِنَّ اللَّهَ لَا يَحِبُّ الْمُفْسِدِينَ (٧٧)

قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ عِنْدِي أَوَلَمْ يَعْلَم أَنَّ اللَّهَ قَدْ أَهْلَكَ مِنْ قَبْلِهِ مِنَ الْقُرُونِ مَنْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَ أَكْثَرُ جَمْعًا وَ لَا

يُسْرَلُ عَنْ دُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ (٧٨)

همانا قارون از قوم موسی بود که بر آنان تعدی و تجاوز کرد، و از گنجینه‌های مال و ثروت آن اندازه به او دادیم

که حمل کلیدهایش بر گروهی نیرومند گران و دشوار می‌آمد. [یاد کن] هنگامی که قومش به او گفتند: [متکبرانه

و مغرورانه] شادی مکن، قطعاً خدا شادمانان [متکبر و مغرور] را دوست ندارد. (٧٦)

در آنچه خدا به تو عطا کرده است سرای آخرت را بجوی، و سهم خود را از دنیا فراموش مکن، و نیکی کن همان

گونه که خدا به تو نیکی کرده است، و در زمین خواهان فساد مباش، بی‌تردید خدا مفسدان را دوست ندارد. (٧٧)

گفت: جز این نیست که این [ثروت و مال انبوه] را بر پایه دانشی که نزد من است به من داده‌اند. آیا نمی‌دانست

که خدا پیش از او اقوامی را هلاک کرده است که از او نیرومندتر و ثروتمندتر بودند؟ و مجرمان [که جرمشان

معلوم و مشهود است] از گناهانشان بازپرسی نمی‌شود. (٧٨)

پس ریشه تمام انحرافات و تخلفات بشر و ریشه تمام کفر پرداختن به علم اکتسابی یا : پیروی از ذهن و ظاهر و

وهم و خیال و غفلت از علم حضوری و تفکر و تعقل و تدبیر نداشتن است .

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَدْعُوهُ فَيَجِيبُنِي وَإِنِ كُنْتُ بَاطِئًا حِينَ يَدْعُونِي

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَسْأَلُهُ فَيُعْطِينِي وَإِنِ كُنْتُ بَخِيلًا حِينَ يَسْتَقْرِضُنِي

سوال :

پس علل تاخیر اجابت دعا در چیست ؟؟؟؟

نامه ۳۱ : پس تاخیر در اجابت دعا نا امیدت نکند زیرا عطا و بخشش به اندازه نیت است .

چه بسا اجابت دعایت به تاخیر افتد تا :

۱- پاداش طلب کننده بزرگتر شود ،

۲- و عطای امیدوار بیشتر شود

۳- و چه بسا چیزی را بخواهی و به تو داده نشود ولی "بهتر از آن" در دنیا و آخرت به تو عنایت شود .

۴- یا به خاطر " برنامه نیکوتری " این دعایت مستجاب نمی شود

۵- و شاید آنچه را که می خواهی اگر اجابت شود {{{{دینت}}}} تباه شود.

پس باید چیزی را بطلبی که زیباییش برای تو بماند و عذابش از تو دور باشد زیرا ثروت برایت باقی نمی ماند و تو هم برای آن باقی نمی مانی .

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنَادِيهِ كُلَّمَا شِئْتُ لِحَاجَتِي

وَأَخْلُوْا بِهِ حَيْثُ شِئْتُ لِسِرِّيْ بِغَيْرِ شَفِيعٍ فَيَقْضِيْ لِيْ حَاجَتِيْ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي لَا اَدْعُوْ غَيْرَهٗ

وَلَوْ دَعَوْتُ غَيْرَهٗ لَمْ يَسْتَجِبْ لِيْ دُعَائِيْ

دُعَائِيْ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي لَا اَرْجُوْ غَيْرَهٗ

وَلَوْ رَجَوْتُ غَيْرَهٗ لَاخْلَفَ رَجَائِيْ

وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي وَكَّلَنِيْ اِلَيْهِ فَاكْرَمَنِيْ وَلَمْ يَكِلْنِيْ اِلَى النَّاسِ فَيَهِيْنُوْنِيْ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي تَحَبَّبَ اِلَيَّ وَهُوَ غَنِيٌّ عَنِّيْ

وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي يَحْلُمُ عَنِّيْ حَتَّى كَاَنِّيْ لَا ذَنْبَ لِيْ فَرَبِّيْ اَحْمَدُ شَيْءٍ عِنْدِيْ وَاَحَقُّ بِحَمْدِيْ

اللهم عجل لوليک الفرج